Neljapäev, 23. juuni 2022

P9_TA(2022)0262

Ebaseaduslik raie ELis

Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta resolutsioon ebaseadusliku raie kohta ELis (2022/2523(RSP))

(2023/C 32/04)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artiklit 227,

— võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 4, 191, 230 ja 258,

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta määrust (EL) nr 995/2010, milles sätestatakse puitu ja puittooteid turule laskvate ettevõtjate kohustused ([1]) (edaspidi „ELi puidumäärus“),

— võttes arvesse nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta ([2]),

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2001. aasta direktiivi 2001/42/EÜ teatavate kavade ja programmide keskkonnamõju hindamise kohta ([3]),

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. septembri 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1367/2006 keskkonnainfo kättesaadavuse, keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise Århusi konventsiooni sätete kohaldamise kohta ühenduse institutsioonide ja organite suhtes ([4]) (edaspidi „Århusi määrus“),

— võttes arvesse rikkumismenetlust INFR(2020)2033, mis kuulub komisjoni 12. veebruari 2020. aasta rikkumismenetluste paketti,

— võttes arvesse komisjoni 20. mai 2020. aasta teatist „ELi elurikkuse strateegia aastani 2030. Toome looduse oma ellu tagasi“ (COM(2020)0380),

— võttes arvesse komisjoni 16. juuli 2021. aasta teatist „Uus ELi metsastrateegia aastani 2030“ (COM(2021)0572),

— võttes arvesse komisjoni 17. novembri 2021. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse teatavate raadamise ja metsade degradeerumisega seotud kaupade ja toodete liidu turul kättesaadavaks tegemist ja liidust eksportimist ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 995/2010 (COM(2021)0706) ning mille eesmärk on piirata ELi põhjustatavat raadamist ja metsade degradeerumist,

— võttes arvesse komisjoni 15. detsembri 2021. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu ja direktiivi 2008/99/EÜ asendamise kohta (COM(2021)0851) ning sellele lisatud teatist (COM(2021)0814),

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. oktoobri 2021. aasta määrust (EL) 2021/1767, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1367/2006 keskkonnainfo kättesaadavuse, keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise Århusi konventsiooni sätete kohaldamise kohta ühenduse institutsioonide ja organite suhtes ([5]),

— võttes arvesse komisjonile esitatud küsimust ebaseadusliku raie kohta ELis (O-000020/2022 – B9-0016/2022),

([1]) ELT L 295, 12.11.2010, lk 23.
([2]) EÜT L 206, 22.7.1992, lk 7.
([3]) EÜT L 197, 21.7.2001, lk 30.
([4]) ELT L 264, 25.9.2006, lk 13.
([5]) ELT L 356, 8.10.2021, lk 1.

— võttes arvesse kodukorra artikli 136 lõiget 5 ja artikli 132 lõiget 2,

— võttes arvesse petitsioonikomisjoni resolutsiooni ettepanekut,

A. arvestades, et petitsioonikomisjonile on esitatud petitsioonid nr 0289/2015, 0625/2018, 1248/2019, 0408/2020, 0722/2020 ja 1056/2021, milles väljendatakse muret selle pärast, et ebaseaduslikku raiet on järjest rohkem ja teatavates liikmesriikides rakendatakse ELi keskkonnaõigusega vastuolus olevaid spetsiifilisi tavasid ning see puudutab muu hulgas Euroopa viimaseid allesjäänud põlis- ja muid vanu metsi, ning nõutakse ennetusmeetmeid, millega keskkonnakahju ohtu ja ulatust ning ohtu inimeste elule ja heaolule vähendada;

B. arvestades, et ebaseaduslik raie on väga murettekitav, sest sellega tekitatakse keskkonnakahju ning põhjustatakse elurikkuse vähenemist, ökosüsteemide seisundi halvenemist, kõrbestumist ja mullaerosiooni, mille tagajärjel juhtuvad loodusõnnetused, näiteks maalihked, ning selle tõttu on palju Natura 2000 alasid ning põlis- ja muid vanu metsi hävinud või kahjustunud; arvestades, et ebaseadusliku raie tagajärjel võivad kaitsealused liigid välja surra ning eri taime- ja loomaliikide elupaigad kaduda, sest ebaseadusliku tegevusega tegelejad üldjuhul eiravad seadusi, millega väärtuslikke metsaressursse kaitstakse;

C. arvestades, et Europoli hinnangul on keskkonnakuriteod sama kasumlikud kui uimastikaubandus, kuid nende avastamise ja nende eest karistada saamise oht on palju väiksem ([6]);

D. arvestades, et ebaseaduslik raie on metsade degradeerumise, raadamise ja kliimamuutuste peamine tegur, mis aitab kaasa õhukvaliteedi halvenemisele; arvestades, et ebaseaduslikult raiutud puit moodustab rahvusvahelisest puidutoodangust 15–30 % ning sellel on ka muud keskkonnaalased, sotsiaalsed ja majanduslikud tagajärjed; arvestades, et suur osa ebaseaduslikust raiest jääb endiselt avastamata ja see takistab pingutusi, mida EL teeb Euroopa rohelise kokkuleppe, Euroopa kliimaseaduse ja elurikkuse strateegia eesmärkide saavutamiseks; arvestades, et ebaseaduslikku raiet tehakse väga sageli sellistes ELi metsades, mille puit on kõrgeima kvaliteediga ja mis on kõige paremini säilinud;

E. arvestades, et ebaseaduslikult raiutud puidust tooteid müüakse ELis sertifitseeritud puiduna ([7]); arvestades, et peamiste kehtivate sertifitseerimissüsteemide puhul ei ole kohaldatavate õigusaktide nõudeid võimalik täielikult täita; arvestades, et metsandussektori sertifitseerimis- ja kontrollisüsteemide kohta koostatud komisjoni 2021. aasta juuli aruandes hinnatud peamiste süsteemide seaduslikkuse määratluses on puudusi ja nende õiguslikud nõuded on piiratud kohaldamisalaga või mitmeti mõistetavad; arvestades, et kuigi tänu nendele süsteemidele on võimalik nõudeid kogu tarneahelas korrapäraselt edastada, ei ole nende abil enamasti võimalik igal üksikul juhul reaalajas või muul viisil kontrollida, millises mahus ja kvaliteedis ning milliste liikidega üksuste vahel tehinguid on tehtud, ning seetõttu ohustavad neid süsteeme manipuleerimine ja pettused; arvestades, et kõigis peamistes sertifitseerimissüsteemides esineb korruptsiooniprobleemide tuvastamisel ja tõhusal käsitlemisel probleeme ning korruptsioonijuhtumite tuvastamise süsteemid on suhteliselt piiratud ja pettuseohu vältimisel on neist vähe kasu ([8]);

F. arvestades, et mets on oluline süsiniku siduja ja aitab võidelda kliimamuutuste vastu;

G. arvestades, et ebaseaduslikul raiel on väga suur negatiivne sotsiaal-majanduslik mõju, sest kohalikud ja vastutustundlikud kogukonnad jäävad ebaseaduslikult raiutud puidu ebaseadusliku turustamise tõttu majanduslikest elatusvahenditest ilma, mis omakorda soodustab kuritegevust ning avaldab kestlikule kohalikule arengule ja seaduslikele ettevõtetele kahjulikku mõju; arvestades, et ebaseaduslik raie on sageli seotud maksudest kõrvalehoidumisega, mille abil on ebaseadusliku raie tegijatel võimalik metsatoodete turuväärtust vähendada, mis tekitab turumoonutusi ja kõlvatut konkurentsi; arvestades, et ebaseadusliku raiega põhjustatakse valitsustele saamatajäävate tolli- ja muude maksude tõttu maksukahju ning suurendatakse metsa majandamise ja tehingukulusid; arvestades, et puitu raiutakse sageli ühes liikmesriigis, kuid sellega kaubeldakse teises liikmesriigis; arvestades, et suurem osa ebaseaduslikust puidust müüakse ja seda kasutatakse seaduslikult raiutud puiduna;

([6]) https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-statistics/crime-areas/environmental-crime

([7]) ELi puidumäärust rakendavatele pädevatele asutustele mõeldud 2020. aasta juuni–septembri märgukirjas on märgitud: „Kuigi metsahoolekogu väljastas VGSMi poolt IKEA-le tarnitud puidu kohta sertifikaadi, märgitakse aruandes, et üle poole Velõkõi Bõtškivis 2018. aasta aprillist juunini raiutud puidust metsahoolekogu standarditele ei vastanud ja puit raiuti tegelikult ebaseaduslikult."

([8]) Euroopa Komisjoni aruanne „Study on Certification and Verification Schemes in the Forest Sector and for Wood-based Products" (Metsandussektori ja puidupõhiste toodete sertifitseerimis- ja kontrollisüsteemide uuring).

Neljapäev, 23. juuni 2022

H. arvestades, et ELis toimuva raie kohta puuduvad järjepidevad, ühtlustatud ja võrreldavad andmed ning ebaseaduslikku raiet ei ole ühtselt määratletud;

I. arvestades, et on olnud juhtumeid, kus ebaseadusliku raie tegijad on käitunud metsandusametnike, metsavahtide, õiguskaitseasutuste töötajate, keskkonnaaktivistide ja uurivate ajakirjanikega vägivaldselt, mis on vähemalt kuuel teadaoleval juhul kaasa toonud inimohvrid, ning paljudel juhtudel on metsakaitse eest vastutavaid isikuid koheldud vägivaldselt ja ahistatud;

J. arvestades, et probleeme tekitab asjaolu, et puudub rahvusvaheliselt tunnustatud määratlus selle kohta, milliseid tegevusi hõlmab mõiste „ebaseaduslik raie“; arvestades, et sellise täpsuse puudumine on tõsine õiguslik lünk;

K. arvestades, et ebaseadusliku raie peamised põhjused on korruptsioon ja pettused, mille tagajärjel on õigusaktide täitmise tagamine puudulik ja süütegude toimepanijad jäävad karistuseta; arvestades, et see süvendab ka kuritegevust, nagu konfliktide ja rahapesu rahastamine; arvestades, et ebaseadusliku raie ja raadamise peatamiseks ning ebaseaduslikult raiutud puidu ja puittoodetega kauplemise piiramiseks on vaja ELi meetmeid;

L. arvestades, et Eurojusti andmetel on keskkonnakuritegudest saanud rahvusvahelisel tasandil neljas kõige levinum kuritegevusliik;

M. arvestades, et ELi puidumääruses on sätestatud puidu ja puittoodete turule laskmise reeglid ning see peaks aitama ebaseaduslikku metsaraiet vältida; arvestades, et komisjon kavatseb ELi puidumääruse kehtetuks tunnistada ning esitada selleks ettepaneku võtta vastu määrus, milles käsitletakse teatavate raadamise ja metsade degradeerumisega seotud kaupade ja toodete liidu turul kättesaadavaks tegemist ja liidust eksportimist; arvestades, et Euroopa Liit peaks hea metsahalduse puudumise korral aitama liikmesriikidel võidelda metsadega seotud kuritegevuse, sealhulgas organiseeritud kuritegevuse vastu ning edendama keskkonnakaitset, sealhulgas metsa kaitset ja kestlikku majandamist vastavalt 19. novembri 2008. aasta direktiivile 2008/99/EÜ keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu ([9]) ning kooskõlas Euroopa rohelise kokkuleppe, elurikkuse strateegia, nullsaaste tegevuskava ja ringmajanduse tegevuskava eesmärkidega;

N. arvestades, et ebaseadusliku tegevuse tagajärjel hakatakse rakendama jätkusuutmatuid tavasid, metsa väärtus ning paljud metsa abil saavad keskkonnaalased, majanduslikud ja sotsiaalsed hüved vähenevad, mis toob kaasa otsese raadamise ning metsade degradeerumise;

O. arvestades, et ebaseaduslik raie on seotud inimõiguste rikkumise ja vägivallaga ning pettuste ja korruptsiooniga seotud kuritegudega, nagu rahapesu ja maksudest kõrvalehoidumine;

P. arvestades, et liikmesriikide vastu on algatatud mitu rikkumismenetlust, sest väidetavalt ei suuda nad selles valdkonnas ELi õigusakte rakendada;

Q. arvestades, et metsaomanikel on praegu õigus saada Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) ja muudest, liikmesriikide hallatavatest fondidest hüvitist metsakeskkonna- ja kliimateenuste eest, toetust metsa säilitamiseks, taastamiseks ja kaitseks ning hüvitist Natura 2000 metsaalade ning metsa ökosüsteemide hooldamise ning nende vastupanuvõimet ja keskkonnaväärtust parandava tegevuse eest;

R. arvestades, et liikmesriikide metsamajandamiskavad peaksid vastama meetmetele, mis on vajalikud metsa elurikkuse kaitsmiseks ja taastamiseks, ning need peaksid olema üldsusele kättesaadavad; märgib, et mitte kõikides Natura 2000 alade majandamise kavades ei ole põlis- ega muude vanade metsade selget väärtust tunnistatud ning rangelt kaitstud metsakaitsemeetmetega ei ole raie täielikult välistatud, mis võib põlis- ja muude vanade metsade pikaajalise kaitsega vastuolus olla;

1. nõuab tungivalt, et liikmesriigid täielikult rakendaksid ja täidaksid kehtivates ELi keskkonnaalastes õigusaktides sätestatud kohustusi; kutsub komisjoni üles tegutsema kiiremini, tulemuslikumalt ja läbipaistvamalt ning tegema selleks muu hulgas juhtumite korrapärast järelseiret ning jätkama rikkumismenetlustega tegelemist, et kõik mittevastavuse juhtumid kõrvaldada; kutsub komisjoni üles eraldama praeguste viivituste lõpetamiseks piisavalt palju ressursse; on veendunud, et ELi poliitika edukaks elluviimiseks ja jõustamiseks on tingimata vaja piisavalt palju kvalifitseeritud töötajaid ja ressursse;

([9]) ELT L 328, 6.12.2008, lk 28.

2. märgib, et ebaseaduslik raie on ELis endiselt probleem; väljendab muret ebaseadusliku raie negatiivse mõju pärast Euroopa metsadele, looduslikele elupaikadele, siseturule ja ELi kliimameetmetele; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles põhjalikult hindama selliste nähtuste sotsiaal-majanduslikke põhjuseid ning täielikult rakendama asjakohaseid ELi ja riigisiseseid õigusakte, et töötada tõhusalt välja spetsiifilised ja kohesed meetmed ebaseadusliku raie vastu võitlemiseks, et vältida selle muutumist levinud suundumuseks, võttes arvesse loodust käsitlevatest direktiividest tulenevaid kohustusi ja liikmesriikide poolt heaks kiidetud ELi elurikkuse strateegia eesmärke; väljendab muret asjaolu pärast, et tõusvad materjali- ja energiahinnad ning biomassi heitkogustele nullmäära kehtestamine heitkogustega kauplemise süsteemi raames võivad suurendada metsadele avaldatavat survet tasemeni, mis ei ole enam kestlik, sealhulgas ebaseadusliku raie tõttu, sest sellise tegevuse risk on võrreldes suurte kasumimarginaalidega väike, võttes samal ajal arvesse ka sotsiaalseid ja majanduslikke tingimusi, milles elavad ELi äärealade ja maapiirkondade inimesed;

3. väljendab muret selle pärast, et ELis sagenev ebaseaduslik raie õõnestab Euroopa rohelise kokkuleppe, ELi elurikkuse strateegia ja ELi metsastrateegia eesmärkide saavutamist, kuivõrd selliselt ei suudeta kaitsta ainulaadset ökoloogilist mitmekesisust ning viimaseid allesjäänud põlismetsasid ja muid vanu metsasid, taastada ja kaitsta looduslikke elupaiku ja elusloodusе liike, ning see õõnestab ka tõhusalt ja rangelt kaitstud aladele seatud sihte;

4. rõhutab, et raadamine põhjustab 20 % ülemaailmsest CO_2 heitest; on mures ebaseadusliku raie negatiivse mõju pärast kõrbestumisele, mullaerosioonile ja sellistele nähtustele nagu üleujutused; toonitab, et raadamine on seotud ka paljude ebaseadusliku raie tõttu oma elupaiga kaotanud liikide väljasuremisega;

5. kutsub liikmesriikide prokuröre ja pädevaid asutusi üles kasutama seaduses sätestatud võimalusi täielikult ära, et uurida kõiki ebaseadusliku raie juhtumeid ning ebaseadusliku puidu transporti, ladustamist, turustamist ja müüki;

6. rõhutab, et metsa säästva majandamise, kaitse ja säilitamise saavutamine, mis põhineb mõõdetavatel näitajatel ja piirmääradel, on Euroopa metsanduse tuleviku seisukohast olulisimaid küsimusi; toetab looduslähedust arvestava sertifitseerimissüsteemi kasutuselevõttu, et säilitada kogu elurikkus, tagada pikaajaline tootlikkus ja vastupanuvõime ning lahendada keskkonnaalaseid, majanduslikke ja ühiskondlikke probleeme;

7. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma vajalikke meetmeid, et teha põhjalik kontroll Euroopa äriühingute poolt kasutatava puidu jälgimiseks, tagamaks ELi puidumääruse täielik järgimine;

8. rõhutab tungivalt, et komisjon peaks tagama, et riiklike strateegiakavade raames nähakse ette piisavad sihtotstarbelised rahalised vahendid ebaseaduslikust raiest enim mõjutatud piirkondade elurikkuse taastamiseks; tuletab meelde, et vastavalt Euroopa Parlamendi 9. juuni 2021. aasta resolutsioonile, mis käsitleb ELi elurikkuse strateegiat aastani 2030, peaksid liikmesriigid hakkama mitmeaastase finantsraamistiku iga-aastastest kulutustest vähemalt 10 % eraldama elurikkusele; märgib kahetsusega, et elurikkuse rahastamise eesmärk on mõnes liikmesriigis kaugelt alla kokkulepitud 10 %;

9. peab kahetsusväärseks asjaolu, et metsa säästvaks majandamiseks ei ole veel kindlaks määratud piirmäärasid ega vahemikke, mis oleksid metsade soovitava seisundi võrdlusaluseks, samuti pole piisavalt kindlaks määratud ökosüsteemi seisundi, elurikkuse ja kliimamuutustega seotud kriteeriumid; nõuab seetõttu metsa säästva majandamise elluviimiseks vajalike uute näitajate ja piirmäärade kindlaks määramist;

10. kutsub kõiki liikmesriike üles tagama, et puidu jälgimissüsteemid toimiksid täielikult ning metsanduses rakendatavad karistused oleksid proportsionaalsed ja hoiatavad, et tõhusalt pärssida ebaseaduslikku raiet; väljendab suurt muret selle pärast, et karistused ei ole puittoodete väärtusega praegu proportsionaalsed ning ettevõtjatele määratakse mõnikord üksnes hoiatavaid karistusi või väga leebeid halduskaristusi; kutsub liikmesriike üles andma vahendeid metsandusvaldkonna riigi tasandi pädevate asutuste tegevuste täiustamiseks ning vajaduse korral suurendama õiguskaitseametnike arvu, et võtta ebaseadusliku raie suhtes tõhusalt õiguslikke meetmeid ja algatada kriminaalkohtumenetlusi, mis põhineksid tõenditel, mille on politsei ise kogunud või mille on neile edastanud kolmandad isikud; nõuab, et keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu direktiivi läbivaatamisel nähtaks ette kriminaalmenetlused, muu hulgas eraisikute vastu;

11. kutsub kõiki liikmesriike üles jagama õiguskaitseasutuste vahel parimaid tavasid, et hoogustada võitlust kõigi asjakohaste ebaseaduslike käitumismustrite vastu;

Neljapäev, 23. juuni 2022

12. kutsub liikmesriike üles tagama, et üldsusele võimaldataks kooskõlas Århusi määrusega keskkonnateabe kättesaadavus ning metsamajandamiskavadega seotud otsuste tegemisel ja neis asjus õigusemõistmises osalemine;

13. rõhutab, et metsamajandamiskavade keskkonnamõju tuleb õigesti hinnata ja liikmesriigid peavad riigisiseste õigusaktidega vastuolus olevad metsamajandamiskavad läbi vaatama;

14. taunib metsandusametnike, metsavahtide, õiguskaitseametnike, keskkonnaaktivistide ja uurivate ajakirjanike vastu suunatud rünnakuid (sealhulgas surmavaid rünnakud) ning tuletab meelde, et neid rünnakuid panevad sageli toime üksikisikud või hästi korraldatud ja hästi varustatud jõugud, kes tegelevad ebaseadusliku raiega ning kasutavad üha rohkem vägivalda ja hirmutamist;

15. kutsub riiklikke ja ELi ametiasutusi üles võtma hoiatavaid ja kindlaid meetmeid, et tagada täielik kooskõla riigisisese ja ELi keskkonnaõigusega; märgib, et puidumääruse tõhusust vähendavad praktikas menetluslikud puudused ja puuduvad kontrollid; nõuab tungivalt, et Euroopa kaasseadusandjad kasutaksid võimalust, mida pakuvad läbirääkimised ettepaneku üle võtta vastu määrus raadamisvabade toodete kohta (COM(2021)0706), et õppida ELi puidumääruse rakendamisel ja täitmise tagamisel saadud õppetundidest ning parandada liikmesriikide pädevate asutuste seisundit, nende kontrollide kvantiteeti ja kvaliteeti käsitlevaid sätteid, nende suhteid ja koostööd teiste liikmesriikide pädevate asutuste ja teiste riiklike asutuste ning komisjoniga; kutsub liikmesriike üles rakendama rangelt kehtivate asjakohaste õigusaktide sätteid, keelates ebaseadusliku puidu kasutamise ja ELi turule laskmise; nõuab, et ebaseaduslikku raiet käsitletaks kuriteona, selle eest määrataks asjakohaseid kriminaalkaristusi ning ebaseaduslik raie lisataks kriminaalõiguse kaudu keskkonna kaitsmist käsitleva läbivaadatud direktiivi kohaldamisalasse, ja nõuab, et Euroopa koostööd ebaseadusliku raie vastasel võitlusel tugevdataks; nõuab ebaseadusliku metsaraie kui keskkonnakuriteo ühtset määratlemist kõigis liikmesriikides, tagamaks, et kogu ELis kohaldatakse samade ebaseadusliku raiega seonduvate rikkumiste eest ühtlustatud menetlusi ja karistusi;

16. rõhutab ennetusmeetmete tähtsust, et vähendada ebaseaduslikust raiest tingitud keskkonna- ja majanduslikku kahju ning ohtu inimeludele; tunnistab, et viimasel ajal on tehtud liikmesriikide tasandil mõningaid edusamme ja teatatud on puidu jälgimistegevuse paranemisest ning ebaseadusliku raie vastu võitlemisele suunatud riigisisestes õigusaktides ette nähtud karistuste läbivaatamisest ja tugevdamisest; rõhutab vajadust halvenenud keskkonnaalade asjakohaste taastamiskavade järele asjaomastes liikmesriikides; tuletab meelde, et ebaseadusliku raie vastu võivad aidata võidelda kooskõlastatud Euroopa lähenemisviis ja ennetusmeetmed; kutsub liikmesriike üles parandama oma metsaseiresüsteemide kvaliteeti ja terviklikkust, et teha kindlaid järeldusi metsamajandamiskavade tõhususe kohta Natura 2000 võrgustikus; märgib, et seire peaks hõlmama rohkemate andmete kogumist võrgustikku kuuluvate ja sellest väljapoole jäävate alade kohta ning kaitsekorralduse kvaliteedi kohta, et tagada Natura 2000 seotud meetmete tõhususe rahuldav hindamine;

17. kutsub komisjoni üles vaatama läbi ELi puidumäärust, et laiendada selle kohaldamist kõigile Euroopa turul müüdavatele puidule ja puittoodetele, et tagada võrdsed tingimused ja vältida kõlvatut konkurentsi;

18. rõhutab, et ebaseadusliku raie vastase võitluse vastu on suur avalik huvi, mida väljendati ka petitsioonikomisjonile esitatud petitsioonides nr 1248/2019, 0408/2020, 0722/2020 ja 1056/2021, milles mõistetakse hukka ebaseadusliku raie suurenemine, mis on sageli tingitud ELi õigusaktide täitmise tagamise puudulikkusest kaitsealadel või satelliitseiresüsteemide peatamisest, aga ka metsatöötajate, aktivistide ja ajakirjanike vastu suunatud agressioonijuhtumite sagenemisest;

19. kutsub liikmesriike üles võtma asjakohaseid õiguskaitsemeetmeid, et võidelda ebaseadusliku raie vastu ning kaitsta keskkonnakaitsjaid, ajakirjanikke ja rikkumisest teatajaid; kutsub liikmesriike üles võtma vajalikke meetmeid, et vältida ebaseadusliku raiega seotud asjade läbivaatamata jätmist õigusasutuste poolt; tunnustab kodanikuühiskonna, sealhulgas valitsusväliste organisatsioonide ja keskkonnakaitsjate aktiivset rolli ja osalust, et propageerida kliimameetmete võtmist ja elurikkuse kaitset, ning nõuab, et EL toetaks selliseid tegevusi; rõhutab vajadust tagada kodanikuühiskonna osalemine Pariisi kliimakokkuleppe artiklis 13 sätestatud läbipaistvuse raamistikus;

20. kutsub komisjoni üles juhtima võitlust ebaseadusliku raie vastu kogu maailmas ning edendama niisuguse ühtse, selge ja rahvusvaheliselt tunnustatud määratluse kasutuselevõttu, millega määratakse kindlaks mõiste „ebaseaduslik raie“ alla kuuluvad tegevused, et kõrvaldada praegused normide rikkumist võimaldavad õiguslikud lüngad; väljendab heameelt asjaolu üle, et esimese sammuna on tehtud ettepanek võtta vastu määrus raadamisvabade toodete kohta;

21. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles sagedasti hindama olemasolevaid andmeid, mis põhinevad nii maapealsel seirel kui ka kaugseiretehnoloogial, näiteks kõigi Natura 2000 metsaalade satelliidifotod, võtma asjakohaseid meetmeid, sealhulgas algatama rikkumismenetlusi, kui on tõendeid nende alade kahjustamisest või hävitamisest, ning need hindamised ja meetmed avalikustama; rõhutab, et satelliitfotode kasutamine on tõhusam, kui seda kombineeritakse kohapealt saadud andmetega, mistõttu ei tohiks kohapealt saadud andmeid tähelepanuta jätta; kutsub liikmesriike üles korvama kaitsealustele metsaelupaikadele ja kaitsealuste metsaliikide elupaikadele tekitatud kahju Natura 2000 aladel, mida on mõjutanud raadamine ja ebaseaduslik raie;

22. rõhutab, et komisjon peab tagama ELi õiguse täitmise; mõistab, et komisjonil lasub rikkumise toimepanemise tõendamiskoormis ning rikkumisjuhtumite puhul ei tohi ta tugineda eeldustele; toonitab siiski, et kuigi komisjon on kinnitanud, et liidu õiguse nõuetekohane kohaldamine on endiselt prioriteet, näitab mõne rikkumismenetluse kestus midagi muud, seda isegi juhtumite puhul, kus komisjonil on piisavalt tõendeid; peab vastutustundetuks asjaolu, et ajal, mil keskkonnaalaseid õigusakte rikutakse teiste õigusaktidega võrreldes kõige rohkem ja Euroopa roheline kokkulepe on toonud kaasa uusi algatusi, on komisjoni keskkonna peadirektoraadis olnud pidevalt liiga vähe töötajaid; peab kahetsusväärseks seda, et komisjoni tegevusetuse ja ELi personalikärbete tõttu lähevad kaduma asendamatud varad; teeb ettepaneku, et komisjon ja liikmesriigid määratleksid selgelt oma prioriteedid;

23. kutsub komisjoni üles kasutama süstemaatiliselt ära kõiki kättesaadavaid tehnoloogilisi uuendusi, näiteks kaugseiret, et tagada ELi puidumääruse täielik järgimine ja seega olla võimeline põhjalikult uurima Euroopa metsade seisundit;

24. nõuab tungivalt, et komisjon, nõukogu ja liikmesriigid võtaksid vajalikke meetmeid, et luua ja arendada politseikoostööd, millesse on kaasatud kõigi liikmesriikide pädevad asutused, et ennetada, avastada ja uurida metsanduses toimepandavaid kuritegusid ja sellisest tegevusest saadud puidu kaubandust; rõhutab, et komisjon, nõukogu ja liikmesriigid peaksid süstemaatiliselt hindama politseikoostöö tõhusust ja seda korrapäraselt parandama;

25. kutsub komisjoni ja nõukogu üles hoolikalt hindama võimalikku negatiivset mõju, mida metsa biomassi kui energiakandja edendamine võib avaldada ELi metsadele, eelkõige paketi „Eesmärk 55“ üle peetavate läbirääkimiste ja taastuvenergia direktiivi ([10]) (RED III) läbivaatamise raames;

26. palub komisjonil edendada liikmesriikide vahel parimate tavade jagamist ebaseadusliku raie nähtuse ja selle tagajärgede vastu võitlemisel, muu hulgas keskkonnahoidlike riigihangete ja ebaseadusliku raie teel saadud puiduga kauplevate äriühingute nimede osas tarbijatele läbipaistvuse tagamise kontekstis;

27. kutsub komisjoni üles jälgima tähelepanelikult ELi puidumääruse, elupaikade direktiivi, keskkonnamõju strateegilise hindamise direktiivi ja loodusliku linnustiku kaitse direktiivi ([11]) ning Århusi määruse nõuetekohast rakendamist, kuna ELi keskkonnaalaste õigusaktide rakendamisel esinevad lüngad võivad olla keskkonnakuritegevust soodustav tegur; märgib, et nende rikkumistega võivad kaasneda keskkonna- ja ökoloogilised katastroofid, nagu mulla degradeerumine ja erosioon, maalihked, üleujutused, ainulaadsete looduslike liikide väljasuremine, raadamine ning viimaste allesjäänud põlismetsade ja muude vanade metsade kadumine ELis;

28. kutsub komisjoni üles vaatama läbi praegused õiguslikud probleemid ja parandama oma kontrolli, et kõrvaldada kõik õiguslikud lüngad, mis võimaldavad kasutada ELis ebaseaduslikult ülestöötatud puitu, nagu seda tehakse praegu, kombineerides seaduslikult ja ebaseaduslikult ülestöötatud puidu sellise puidu päritolu tõendamiseks;

29. kutsub komisjoni üles kasutama oma kaubanduspoliitikat ebaseadusliku raie piiramiseks rahvusvahelisel tasandil; rõhutab, et ebaseaduslikult ülestöötatud puidu import kolmandatest riikidest moonutab Euroopa turgu ja loob Euroopa tootjatele ebaõiglase olukorra; tuletab meelde, et sellise ebaseadusliku puidu kasutamine kahjustab ka neid kogukondi, kus selline puit on ülestöötatud, ning soodustab puidu ebaseadusliku ülestöötamise ja kõigi sellega seotud kuritegude jätkumist; väljendab heameelt komisjoni ettepanekus, mis käsitleb raadamisvabu tooteid, välja pakutud kohustuslike hoolsuskohustuse reeglite üle ettevõtjatele, kes soovivad viia teatavaid kaupu ELi turule;

([10]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta, (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82).

([11]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta, (ELT L 20, 26.1.2010, lk 7).

30. rõhutab seda, kui tähtis on ellu viia projekte, mille eesmärk on edendada looduslähedast metsa majandamist ning keskkonna kaitset, taastamist ja säilitamist, toetades samal ajal metsaressurssidest sõltuvaid kogukondi lühikeste tarneahelate ja ökoturismi arendamisega; soovitab arendada demokraatlikku metsahaldust ja projekte tihedas koostöös kohalike omavalitsustega, kes teevad tihedat koostööd sidusrühmade ja kohalike kogukondadega, keda keskkonnamuutused ning suuremahulise puidutootmise ja -kaubanduse negatiivne sotsiaal-majanduslik mõju otseselt ja kaudselt kõige rohkem mõjutavad;

31. kutsub ELi ja liikmesriike üles uurima täiendavaid koostöövõimalusi ebaseadusliku raie vastu võitlemisel ja selle ennetamisel; soovitab komisjonil luua liikmesriikidele koostööplatvorm riiklike digitaalsete metsaseirevahendite väljatöötamiseks ja täiustamiseks, et teatada ebaseadusliku raie juhtumitest ning võimaldada ebaseadusliku raie vastu kiiret ja tõhusat piiriülest sekkumist;

32. kutsub liikmesriike üles võtma esmase vastutuse keskkonna, sealhulgas metsade kaitsmise eest ning tagama metsandusametnike ohutuse; tuletab meelde, et korruptsioon avaliku sektori asutustes on jätkuvalt oluline tegur, mis põhjustab karistamatust ebaseadusliku raiega seotud ja keskkonnaaktivistide vastu suunatud süütegude eest;

33. kutsub liikmesriike üles ühtlustama nii palju kui võimalik oma reegleid ebaseaduslikult ülestöötatud puidu kontrollimise kohta, et vältida ebaseaduslike puidu turustuskanalite kasutamist nende liikmesriikide õigusaktide alusel, kus kontroll on nõrk;

34. kutsub prokuröre, uurijaid, metsavahte ja finantseksperte üles ühendama jõud ja koondama eksperditeadmised, et organiseeritud kuritegevust kiiresti ja edukalt avastada, uurida ja selle eest vastutusele võtta;

35. tuletab meelde, et ELi rahalisi vahendeid võib olla võimalik kasutada metsa keskkonna- ja kliimateenuste kompenseerimiseks, metsa ökosüsteemide vastupanuvõime ja keskkonnaväärtuse suurendamiseks, metsade taastamiseks, säilitamiseks ja kaitsmiseks ning Natura 2000 metsaalade eest muu hulgas väikestele metsaomanikele hüvitise maksmiseks;

36. soovitab võtta kasutusele korrapärase järelevalve (sealhulgas julgeoleku-/politseipatrullid ja õhuseire) metsades ja aladel, kus puitu transporditakse või kus on teatatud ebaseaduslikust raiest või sellisest tegevusest saadud puidu transpordist ja kaubandusest; rõhutab vajadust suurendada politsei teadlikkust ebaseadusliku raiega seotud kuritegudest ning kutsub liikmesriike üles korraldama õiguskaitseametnikele erikoolitusi, et anda neile praktilised vahendid ning oskused ja teadmised, mida nad vajavad ebaseadusliku raie ennetamiseks, avastamiseks ja selle eest vastutusele võtmiseks, samuti keskkonnaaktivistide, rikkumisest teatajate ja metsamajandamise eest vastutavate töötajate kaitsmiseks; ergutab liikmesriike tegema koostööd, et tagada vahendite arukas kasutamine, et vältida kuritarvitusi selle meetme rakendamisel;

37. tuletab meelde, et ebaseaduslik raie on sageli seotud muude kuriteoliikidega, nagu ebaseaduslik kauplemine, korruptsioon, pettus ja rahapesu, millel on peamiselt piiriülene mõõde; rõhutab seetõttu vajadust pidada ebaseaduslikku raiet käsitlevat teavet oluliseks muude raskete kuritegude uurimiseks ning jagada seda teavet Europoliga, et hõlbustada piiriüleseid uurimisi;

38. rõhutab, et ELi keskkonnaprokuröri ametikoha loomine Euroopa Prokuratuuri volituste laiendamise kaudu kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 86 lõikega 4 on viis parandada ELi keskkonnaalaste õigusaktide rakendamist ja täitmise tagamist ning võidelda piiriülese mõõtmega raskete keskkonnakuritegude vastu;

39. kutsub komisjoni üles eraldama vahendeid võitluseks ebaseadusliku raie vastu;

40. toonitab, kui oluline on suurendada läbipaistvate ja kvaliteetsete andmete kättesaadavust, ning võtab nõuetekohaselt teadmiseks ELi uue metsastrateegia eesmärgi parandada sellega seoses ühtlustatud andmete kogumist; on veendunud, et olemasolevatele struktuuridele, eelkõige riiklikele metsainventuuridele ja Euroopa metsateabesüsteemile tuginemine on hädavajalik, et parandada politseijõudude operatiivset reageerimist metsandusega seotud kuritegevuse aspektidega tegelemisel; tunnistab vajadust õigeaegsete, sagedaste ja võrreldavate andmete järele kõigis liikmesriikides nii põhiliste kui ka rakenduslike metsaga seotud muutujate kohta; kiidab seetõttu heaks ettepaneku luua kogu ELi hõlmav metsade seire ning nendega seotud aruandluse ja andmete kogumise raamistik; kutsub liikmesriike üles koguma andmeid kontrollitegevuse, tuvastatud rikkumiste arvu ning määratud karistuste liikide ja suuruse kohta;

41. kutsub liikmesriike üles suurendama üldsuse teadlikkust ebaseadusliku raie vastasest võitlusest ja olemasolevatest aruandlusvahenditest, nt sihipäraste teavituskampaaniate kaudu; kutsub liikmesriike üles lisama metsakaitse mõiste laste akadeemilistesse õppekavadesse looduspärandi kaitse osana;

42. rõhutab, et keskkonnaalased kohtuvaidlused nõuavad juristidelt eriteadmisi ja pädevust; teeb seetõttu ettepaneku, et liikmesriigid tugevdaksid õigusvaldkonna ülikooliõpingute keskkonda käsitlevat osa;

43. rõhutab, et kaugseiretehnoloogia, näiteks satelliidifotode kasutamine kohapealsete inventuuriandmete kogumise ja kontrolli täiendamiseks võib aidata pädevatel asutustel ELi ja riiklikul tasandil suuri ebaseadusliku raie alasid suurema täpsusega ja kiiremini tuvastada; rõhutab vajadust kalibreerida neid andmeid maapealse seire abil kogutud andmetega, et tagada tulemuste täpsus; kutsub liikmesriike üles kasutama täiel määral ära Euroopa Liidu Satelliidikeskuse käsutuses olevaid vahendeid, et tugevdada oma suutlikkust võidelda ebaseadusliku raie vastu; märgib, et kuigi metsaraiet on võimalik tuvastada satelliidifotode abil, on endiselt keeruline eristada seaduslikku ja ebaseaduslikku raiet; rõhutab, et satelliidipõhiste ressursside tõhusus ebaseadusliku raie piiramisel sõltub ametiasutuste suutlikkusest kasutada teavet ja koordineerida seda teiste (maapealsete) seirevahendite ja andmebaasidega; on veendunud, et satelliidifotod võivad täiendada kohapealseid kontrolle ja kohapealseid inventuuriandmeid, kuna need on väärtuslik relv ebaseadusliku raie avastamisel ning võivad kaudselt aidata järeldada ebaseadusliku raie olemasolu, tuvastades teid, mis asuvad väljaspool lubatud alasid;

44. tuletab meelde tehnoloogilise innovatsiooni olulist rolli võitluses ebaseadusliku raie ja keskkonnakuritegude vastu üldiselt; kutsub komisjoni üles eraldama rahalisi vahendeid liikmesriikide tehnoloogiliseks toetamiseks, mis võimaldaks riiklikel õiguskaitseametnikel kasutada parimaid vahendeid;

45. rõhutab, et teabekogumismissioon ebaseaduslikust raiest mõjutatud piirkondadesse aitaks hinnata tegelikku olukorda kohapeal, ebaseaduslikku raiet põhjustavaid peamisi tegureid, mõju kohalikule elanikkonnale ning määrata kindlaks edasised sammud konkreetsetel juhtudel;

46. kutsub komisjoni üles tagama, et EL ei toeta algatusi ja projekte, mis põhjustavad ebaseaduslikku raiet ja raadamist või millel on muu selline kahjulik mõju keskkonnale;

47. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.